

Anketēšana par īres ieradumiem.

2023.gada aprīlī „Senioru Saeima” apkopojot dažādus viedokļus par dzīvojamo telpu īres nepieciešamību un ieradumiem vientuļiem senioriem vecuma grupā no 55 līdz 65, kas dzīvo vai strādā Rīgā, Jūrmalā un Rīgas reģionā, nolēma veikt anketēšanu. Anketēšanā piedalījās 100 respondenti. Anketēšanas mērķis bija noskaidrot respondentu viedokli par Dzīvojamo telpu īres likumā iekļautajiem jautājumiem un to praktisko nozīmi. **Tika uzdoti šādi jautājumi:**

1. Kam Jūs dodat priekšroku

Dzīvokļa īpašuma īstermiņa īrei (1-2 gadi)

Dzīvokļa īpašuma ilgtermiņa īrei (3-10) gadi

2. Vai Jūs īrētu dzīvokli

Ar aprīkojumu un mēbelēm

Bez mēbelēm, bet ar aprīkojumu

Ar aprīkojumu, bet bez mēbelēm

3. Cik lielu labiekārtotu dzīvokli Jūs vēlētos īrēt

1-istaba

2-istabas

3-istabas

4. Vai Jūs ikmēneša rēķinu vēlētos maksāt tieši pārvaldniekam vai izīrētājam

Pārvaldniekam

Izīrētājam

5. Vai Jums ir būtiska Izīrētāja atļauja deklarēt savu dzīvesvietu dzīvoklī

Jā

Nē

6. Cik lielu īres maksu Jūs varat atļauties maksāt par dzīvokli

100 -200 euro

300- 400 euro

7. Vai Jūs piekrītat drošības naudas iemaksai

Jā

Nē

8. Vai Jums ir svarīgs īres līguma saturs

Jā

Nē

9. Vai Jūs gribētu īres līgumu ierakstīt zemesgrāmatā

Jā, ja tas ir ilgtermiņa

Nē

10. Vai Jums ir būtiski, ka Izīrētājs atļauj noslēgt apakšīres līgumu

Jā ir

Nē nav

11. Vai Jūs gribētu slēgt īres līgumu kā notariālo aktu

Jā

Nē

12. Vai Jums ir būtiski kas ir izīrētājs fiziska vai juridiska persona

Jā

Nē

13. Vai Jūs gribētu īrēt dzīvokli kopā ar otru atbildīgo īrnieku

Jā

Nē

14. Vai Jūs uzskatāt, ka Jums ir pietiekama informācija par īres tiesiskajām attiecībām

Jā

Nē

15. Vai Jūs sevi uzskatat par atbildīgu īrnieku

Jā

Nē

16. Vai Jūs uzskatat, ka brīdinājumam par īres līguma izbeigšanu 1 mēnesis ir pietiekams laiks

Jā ir

Nē nav

17. Vai Jūs vēlētos iekļaut īres līgumā atliktā īres maksājuma tiesības

Jā

Nē

Tādejādi ir noskaidrots, ka:

1.tikai 25% no respondentiem vēlas slēgt ilgtermiņa īres līgumus;

2.lielākā daļa respondentu 60 % vēlas īrēt mēbelētu un aprīkotu dzīvokli;

3.vispieprasītākie ir 1-istabu dzīvokļi;

4.tikai 30 % respondentu komunālo pakalpojumu rēķinu vēlas maksāt pārvaldniekam;

5.tieši pusei no respondentiem ir būtiski saņemt atļauju no izīrētāja dzīvesvietas deklarēšanai dzīvoklī;

6. respondentu maksātspēja par dzīvokļa īri ir 100-200 euro robežās;
7. tikai 20 % no respondentiem piekrīt maksāt drošības naudu;
8. īres līguma saturs ir svarīgs 95% respondentu;
9. 20% respondentu vēlētos ierakstīt zemesgrāmatā ilgtermiņa īres līgumus;
10. tikai 15% respondentu ir svarīgi lai īres līgums atļautu slēgt apakšīres līgumu;
11. respondenti nevēlas slēgt īres līgumu kā notariālo aktu;
12. 70% respondentu ir būtiski vai izīrētājs ir fiziska vai juridiska persona;
13. tikai 20% respondentu nevēlas slēgt īres līgumu kopā ar otru atbildīgo īrnieku;
14. 35% respondentu trūkst informācijas par īres tiesiskajām attiecībām;
15. 85% respondentu uzskata sevi par atbildīgu īrnieku;
16. tikai 30% respondentu uzskata ka 1 mēnesis nav pietiekams laiks lai brīdinātu par īres līguma uzteikumu;
17. respondentiem ir svarīgi, ka izīrētājs ir dzīvokļa īpašnieks;
18. Respondenti vēlētos lai īres līgumā iekļautu atliktā maksājuma tiesības.

Tādejādi dzīvokļa īpašuma īre ir aktuāla īstermiņā attiecībā uz īpašniekiem piederošiem 1-istabas dzīvokļu īpašumiem, kas ir aprīkoti un mēbelēti. Senioriem ir svarīgs īres līguma saturs, bet viņi nevēlas papildus formalitātes vai nodrošinājumus, t.i. ne notariālo aktu, ne ierakstu zemesgrāmatā, ne drošības naudu, ne norēķinus ar pārvaldnieku. Seniori nevēlas tiesības slēgt apakšīres līgumus, bet labprāt vēlētos lai īres līgums tiktu slēgts ar vairākiem īrniekiem. Seniori uzskata sevi par atbildīgiem īrniekiem, viņiem ir svarīgs īres līguma saturs un viņi uzskata sevi par pietiekoši informētiem par īres tiesiskajām attiecībām.

No anketēšanas rezultātiem var secināt, ka senioru vidū dzīvokļu īpašumu īres tirgus ir svarīgs gan no pieprasījuma, gan piedāvājuma viedokļa.

No anketēšanas procesā iegūtās informācijas kā vienu no netipiskiem jautājumiem par ko īres līgumā var vienoties īrnieks un izīrētājs, ir ierosināms apspriest punktu par atliktā īres maksājuma tiesībām, kas dotu īrniekam tiesības rakstiski lūgt izīrētāju atlikt īres maksas samaksu uz īres līgumā nosauktu termiņu bez līgumsoda piemērošanas. Šāda tiesība neattiecas uz komunālo maksājumu savlaicīgu samaksu, kas kavēšanas gadījumā atceļ atliktā maksājuma piešķirumu.